

Східноєвропейський національний університет ім. Лесі Українки
Бібліотека

*Генії пензля : Художники України – ювіляри 2016 р.
Вип. 9*

Абрам Черкаський
(1886–1968)

*Персональна бібліографічна пам'ятка
до 130-річчя від дня народження*

ЛУЦЬК – 2016

Художник, роботи якого стали класикою образотворчого мистецтва Казахстану, народився 7 липня 1886 р. в м. біла Церква. Він був наймолодшою дитиною в багатодітній сім'ї. Коли Абраму виповнилося 7 років, він серйозно захопився малюванням і показав свої роботи батькові. Батько був проти, адже вважав малювання безперспективною справою. Але все-таки віддав його на навчання у приватну студію Сафонова. Побачивши здібності хлопчика, власник цієї художньої школи допоміг перебратися в 1901 р. на навчання до Києва.

У 1901–1909 рр. навчався в Київській художній школі, а в 1909–1917 – в Петербурзькій академії мистецтв. В 1926–1937 рр. – викладач і професор (з 1935 р.) Київського художнього інституту. В кінці 1937 . р. був заарештований як польський шпигун і засуджений на 10 р. із висланням в Карлаг під Карагандою. Потрапляє під амністію і в 1940 р. повертається до Києва. У 1941 р сім'я евакуювалася в Актюбінськ, з Актюбінська Управлінням у справах мистецтв при РНК КазССР був викликаний в Алма-Ату на посаду викладача Державного художнього училища, в 1941–1960 рр. професор в Державному художньому училищі ім. М. В. Гоголя в Алма-Аті. З 1956 р. – заслужений діяч мистецтв Казахської РСР, з 1963 – народний художник Казахської РСР. Нагороджений орденом «Знак шани» і медаллю.

Творчість Черкаського умовно поділяється на два періоди. Перший пов'язаний з перебуванням його в Києві, другий – у Казахстані. Працюючи у Києві, створив низку творів, що відображають образи українських селян, їхній побут. З-поміж цих творів передусім портрети, серед яких переважають зображення жіночих моделей. У творах казахського періоду з'являються нові образи і мотиви, пов'язані зі специфікою побуту і оточення азіатського краю, впевненішим стає поєднання широкого письма з точністю рисунка.

Автор ліричних і епічних пейзажів, композиції полотен, портретів, натюрмортів. Ним написані відомі полотна «Відпочинок. Біля трактора» (1927), «Настя» (1934), «Місячна соната» (1944), «На цілинній землі» (1955), «Біля озера» (1962) та ін.

Картини Абрама Черкаського (портрети, натюрморти, пейзажі) зберігаються у Казахстанській картинній галереї імені Т. Шевченка в Алма-Аті, Державному музеї Українського мистецтва в Києві.

Використані та рекомендовані бібліографічні джерела:

1. Каштелюк Ю. Мастер возвышенной реальности [Электронный ресурс] : Исполняется 130 лет со дня рождения художника Абрама Черкаского / Ю. Каштелюк // Вечерний Алматы. – 2016. – 29 марта. – Режим доступа: <http://vecher.kz/how2rest/master-vozvyshennoj-realnosti> (дата обращения: 29.06.16). – Название с экрана.
2. Клейменова О. Воскресіння розстріляних пензлів [Електронний ресурс] : Виставка «Спецфонд» у Національному художньому музеї України, м. Київ / О. Клейменова // Віче. - 2015. - № 3. - С. 72. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/viche_2015_3_40 (дата звернення: 29.06.16). – Назва з екрана. – Абрам Черкаський. «Приїзд чужоземних робітників».
3. Черкаський Абрам // Енциклопедія українознавства : Словникова частина : [в 11 т.] / Наук. т-во ім. Шевченка у Львові ; голов. ред. В. Кубійович. -

Перевид. в Україні, репринт. відтворення вид. 1955-1984 р. - Львів, 2000.
– Т. 10. – С. 3708.

92.0(4УКР)

Е 64

4. Черкаський Абрам Маркович // Митці України : енциклопед. довід. /
упоряд.: М. Г. Лабінський, В. С. Мурза ; за ред. А. В. Кудрицького. - Київ,
1992. – С. 628.

63.3(4УКР)я2

М 67

Абрам Черкаський (1886-1968) [Електронний ресурс] : персон. бібліогр. пам'ятка до 130-річчя від дня народж. / Східноєвроп. нац. ун-т ім. Лесі Українки, Бібліотека ; уклад. Л. Дейнека. - Луцьк, 2016. - (Генії пензля : Художники України - ювіляри 2016 р. ; вип. 9). - Бібліогр.: 4 назви.

До уваги читачів - основні віхи життєвого автора ліричних і епічних пейзажів, композиції полотен, портретів, натюрмортів Абрама Черкаського та рекомендовані бібліографічні матеріали про його творчу діяльність.

ББК 85.14я1